

başlanması icabettiğine göre;

A) Hazım borusunda geç imtisal olunması dolayısıyla toksik çocuk anteritlerini husule getiren bakteriler üzerinde tahripkâr bir tesir yapan Guanidin cezirli sülfamitlerin bu hastalığa karşı aşıkâr bir başarı ile savaşılabileceğini ve bunun örnekleri de güven verici sonuçlar sağladığını ve bu ilâktan kâfi miktarın elde edilebileceğini umduğuma ve bu tedbirin istatistik bilgilerin vereceği neticeye göre gelecek yıllarda daha temelli bir çapta tutulması suretiyle önümüzdeki ayla da başlayacak olan sıtma savaşını yapacak olan hekimlerin bu ilâçla cihazlandırılmasını muvafık bulup bulmadıklarını,

B) Sıtma ile olağanüstü sıtma savaşı yapacak olan hekimlerimiz tarafından kasabada, köyde ve kentte sıtmalıyı ararlarken bunun yanı

başında birkaç gün içinde bu korkunç hastalıktan eriyip ölecek olan yavrulara bu ilâcın verilmesini çocuğun diyetinin tâyin ve bunun tatbik ettirilmesini, bu diyeti yaptırılmıyacak fakir ailelere Devletin İctimai Muavenet kurulumun, Çocuk Esirgeme gibi hayır teşekküllerinin ve nihayet bunların yetişemediği yerlerde bizzat hekimin o mahallede önayak olması suretiyle yardımcı tedbirlerin de tamamlanmasının Bakan arkadaşımız tarafından mümkün görülüp görülmediğinin en kısa bir zamanda cevap verilmesini arz ve rica eylerim.

Mardin Milletvekili
Dr. Aziz Uras

BAŞKAN — Gündem Bakanlığa gönderilmiştir. Sıhhat Bakanı burada yoktur. Binaenaleyh başka güne bırakıyorum.

4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Bingöl Milletvekili Feridun Fikri Düşünsel'in, Dahilî Nizamnamenin Türkçeleştirilmesine dair Tüzük teklifi ve Teşkilâtı Esasiye Encümeni mazbatası (2/63) [1]

BAŞKAN — Tasarının tamamı hakkında söz istiyen var mı? (Hayır sesleri). Maddelere geçilmesini oyunuza sunuyorum. Kabul buyuranlar... Kabul edilmiştir.

T. B. M. M.

İÇTÜZÜĞÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

Meclisin Kuruluşu

Birinci madde — Dönemin ilk toplantısının birinci birleşiminin ilk oturumunda, daimî Başkan seçilinceye kadar, en yaşlı üye, geçici olarak, Kamutaya başkanlık eder, yahut Kamutay kendine bir geçici başkan seçer.

En genç dört üye geçici olarak kâtiplik ederler.

Milletvekillерinden hangisinin en yaşlı ve hangilerinin en genç olduklarını önceden inceleyip bulmak işi, görevleri yeni Başkanlık Divanının seçimine kadar devam eden eski idareci üyelerindir.

Dönem, yenilenme kararı verilmezse, dört yıllık seçim süresidir.

Toplantı, her Kasım ayı başından gelecek Ekim ayı sonuna kadar süren Meclis yılıdır.

[1] 68 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Birleşim, Kamutayın bir gün içindeki toplanmalarıdır.

Oturum, her birleşimin dinlenme ile aralanan kesimlerinden her biridir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci madde — Geçici başkanlık divanı kurulduktan sonra, milletvekilleri, Anayasanın 16 ncı maddesi gereğince ve seçim çevrelerinin alfabe sırası ile andıçerler.

Andıçme, Anayasa'daki and metnini kürsüden yüksek sesle okumaktır.

Meclise sonradan katılan milletvekilleri de, ilk bulundukları oturumda andıçerler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü madde — Andıçme töreni ardınca daimî başkanlık divanı seçilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dördüncü madde — Başkanlık Divanının görevi bir toplantı içindir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Beşinci madde — Başkanlık Divanı:

I - Başkan;

II - Üç başkan vekili;

III - Enaz ikisi nöbetleşe Kamutayda bulunmak üzere altı kâtip;

IV - Üç idareci üyeden kurulur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

Altıncı madde — Başkanlık Divanı gizli oy ve saltçoklukla seçilir. Saltçokluk bulunmazsa, aynı usul ile, ikinci defa seçim yapılır.

Bunda da saltçokluk bulunmazsa, en fazla oy kazanmış olanlar arasından, istenilen sayının iki misli ayrılarak, bunlar için üçüncü defa oylama yapılır.

Bunda görelî çokluk yeter.

Oylarda eşitlik olursa, adçekme yapılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yedinci madde — Başkan, başkanvekilleri, kâtipler ve idareci üyeler için ayrı ayrı oylama yapılır.

Oy puslalarına başkan için bir, başkanvekilleri için üç, kâtipler için altı, idareci üyeler için üç ad yazılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sekizinci madde — Başkanlık Divanının seçimi ardından Cumhurbaşkanının seçimine başlanır.

Cumhurbaşkanı gizli oy ve saltçoklukla seçilir.

Bu seçimde oyları ayırmak için adçekme ile dokuz milletvekili ayrılır. Bunlar ayırmayı Kamutay salonunda açık olarak yaparlar.

Meclis Başkanı seçim sonucunu Kamutaya bildirir ve Cumhurbaşkanı seçilen kimseyi, orada ise başkanlık kürsüsüne çağırır.

Cumhurbaşkanı Başkanlık kürsüsüne çıkıp Anayasa'nın 38 nci maddesi gereğince ve yüksek sesle andiğer.

Ondan sonra kürsüyü Meclis Başkanına bırakır.

O da hemen birleşime son verir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dokuzuncu madde — Cumhurbaşkanı, seçimi sırasında hazır değilse, Meclis Başkanı seçim sonucunu Kamutay'a ve seçilen kimseye bildirir.

Cumhurbaşkanı geldikte yukarıda gösterildiği üzere andiğer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Onuncu madde — Her toplantı başında başkan seçilinceye kadar, önceki toplantıdaki eski başkanvekilllerinden en yaşlısı geçici olarak Kamutay'a başkanlık eder.

Eski kâtipler de geçici olarak, kâtiplik ederler. Geçici başkan, yoklama yapar.

Yetersayı varsa ve Cumhurbaşkanı o gün söylevini verecekse, kürsüye çıkar ve oturumu açarak yılbaşı söylevini verir.

Ondan sonra başkanlık kürsüsünü geçici başkana bırakır.

Bunun ardından Başkanlık Divanının seçilmesine başlanır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

On birinci madde — Cumhurbaşkanının söylevini, Anayasa'nın 36 nci maddesine göre Başkan okuyacaksa, söz kürsüsünden okur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

On ikinci madde — Törenli oturum, her toplantının başında ve Anayasa'nın 25 nci maddesi gereğince seçim yenilenmesi üzerine, Kasım ayının birinci gününden önceki olağanüstü toplantının başında yapılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Seçim tutanakları

On üçüncü madde — Başkanlık Divanı (ve gerekiyorsa Cumhurbaşkanı) seçildikten sonra, Başkan, seçimleri şikâyet ve itiraza uğramayanların bu Tüzüğe ekli örneğine uygun seçim tutanaklarını Kamutayın onamasına sunar. Onama, adları birer birer okunarak gösterme oyu ile yapılır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

On dördüncü madde — Meclis Başkanı, seçimleri şikâyet ve itiraza uğrayanların tutanaklarını ve örneğine uygun olmayan tutanakları, Kamutayın adçekme ile ayıracağı 30 kişilik (tutanakları inceleme komisyonu) na havale eder.

Bu komisyon o dönem içinde bu türlü iş-

ler çıkınca, onlara da bakar.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

On beşinci madde — Komisyon adçekme ile beşer kişilik hazırlama komisyonlarına ayırır.

Her hazırlama komisyonu gizli oyla bir başkan ve Sözcülük de yapacak bir kâtip seçer.

İnceleme komisyonu başkanı, her hazırlama komisyonunun inceliyeceği kadar seçim tutanaklarını adçekme ile ayırır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

On altıncı madde — Hazırlama komisyonu, İnceleme komisyonu Başkanlığı eliyle her türlü incelemelerde bulunmaya yetkilidir.

Komisyon bütün belgeleri ve haberleşmeleri inceleyebilir ve Hükümetin olanca gerçekleştirme araçlarına başvurabilir.

İncelemelerden sonra, iş oya konur ve raporu hazırlanarak inceleme komisyonuna verilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

On yedinci madde — İnceleme komisyonu kendiliğinden, yahut hazırlama komisyonlarının raporlarında gördüğü kusurlama sebeplerini inceleyerek tamüye sayısının saltçokluğu ile bir karar verir ve raporunu Kamutay'a gönderir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

On sekizinci madde — Milletvekilliği kusurlanan kimsenin hazırlama ve inceleme komisyonlarında ve Kamutayda kendini savunmak veya başka bir milletvekiline savundurmak, hakkıdır.

Bu hak hiçbir türlü kayıtlanamaz.

Görüşmeden sonra Kamutay kararını verir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

On dokuzuncu madde — Seçim tutanakları incelenen milletvekilleri, kendi haklarındaki oylamaya katılamazlar.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Yirminci madde — Seçimi incelenen milletvekili milletvekilliğinden çekilebilir.

Şukadar ki, bu çekilme, seçim tutanağının incelenmesine engel olmaz.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Yirmi birinci madde — Seçim tutanağı Kamutayca retlenen milletvekilinin yerine bir yenisinin seçilmesini, başkanlık yetkili makama yazar.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Komisyonlar

Yirmi ikinci madde — Her toplantının başlangıcında görevleri ertesi toplantıya kadar sürmek ve üyeleri Kamutayca görelî çoklukla seçilmek üzere, on dokuz komisyon kurulur.

Meclis görevleri ile karşılıklı komisyonlar:

1. Anayasa Komisyonu (20 üye, bir aylıklı kâtip);

İçtüzük işleri bu komisyona havale olunur.

2. Dilekçe komisyonu (25 üye, iki aylıklı kâtip);

3. Meclis Hesaplarını İnceleme komisyonu (10 üye, bir aylıklı kâtip);

4. Meclis Kitaplığı komisyonu (5 üye, bunlardan birini Başkanlık divanı idareci üyeler arasından ayırır. Bu komisyona Kitaplık Müdürü kâtiplik eder);

5. Sayıştay komisyonu (20 üye, bir aylıklı kâtip);

Bütün Hükümet hizmetleri ile karşılıklı komisyon:

6. Bütçe komisyonu (35 üye, bir kalem müdürü ile yardımcısı, bir Başkâtip, yardımcısı ve bir memur) bu komisyon kendine bir de Başkanvekili seçer.

Genel bütçe raporunu yazmak ve savunmakla ödevli bir sözcüden başka bu komisyon bir veya ayrı ayrı dairelerin bütçe raporlarını yazmak ve savunmakla ödevli özel sözcüler de seçebilir.

Bakanlıklarla karşılıklı komisyonlar (Alfabe sırasıyla):

7. Adalet Komisyonu (25 üye, bir aylıklı kâtip);

8. Bayındırlık Komisyonu (20 üye, bir aylıklı kâtip);

9. Dışişleri Komisyonu (20 üye, bir aylıklı kâtip);

10. Ekonomi Komisyonu (30 üye, bir aylıklı kâtip);

11. Gümrük ve Tekel Komisyonu (20 üye, bir aylıklı kâtip);

12. İçişleri komisyonu (30 üye, bir aylıklı Kâtip); bu komisyon gerektiğinde bir başkanvekili de seçer;

13. Maliye komisyonu (20 üye, bir aylıklı kâtip);

14. Millî Eğitim Komisyonu (20 üye, bir aylıklı kâtip);

15. Millî Savunma Komisyonu (25 üye, bir aylıklı kâtip);

16. Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu (20 üye, bir aylıklı kâtip);

17. Tarım Komisyonu (25 üye, bir aylıklı kâtip);

18. Ticaret Komisyonu (20 üye, bir aylıklı kâtip);

19. Ulaştırma Komisyonu (20 üye, bir aylıklı kâtip);

Gerekli görülürse Komisyonların üyeleri Kamutay'ca daha çok veya daha az olarak seçilir.

Yukarıdaki komisyonlarla karşılaşmıyan dairelerle ilgili tasarılar ve teklifler, akçalı işlerden iseler, Bütçe ve Maliye Komisyonlarında, bundan başka bütün tasarılar ve teklifler İçişleri Komisyonunda görüşülür.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yirmi üçüncü madde — Komisyon seçimlerine yardımcı olmak üzere, Milletvekillerinin, olumluk kâğıtlarından anlaşılan, uzmanlık ve mesleklerini gösterir bir cetvel Başkanlıkça bastırılıp üyelere dağıtılır ve ilân tahtasına asılır.

Milletvekilleri komisyonlara adaylıklarını koyabilirler.

Adayları gösteren cetvel de Başkanlıkça bastırılıp üyelere dağıtılır ve ilân tahtasına asılır.

Kamutay'da komisyon seçimleri bu cetvelin dağıtılmasından ancak dört gün sonra başlar.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yirmi dördüncü madde — Bir komisyonda kapalı oturum yapılmasını ilgili Bakan, yahut komisyon üyelerinin üçte biri isteyebilir.

Kapalı oturumda komisyon üyelerinden ve bakanlardan başkası bulunamaz.

Kapalı oturum yapılması, görüşmelerin sır olarak saklanması söz verilmek demektir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yirmi beşinci madde — Kamutay gerekli görürse komisyon üyelerinin sayısını geçici olarak artırabilir. Karma, yahut geçici komisyonlar da kurar.

Bu çeşit komisyonların görevi, kendilerine verilen işin sonuçlanmasına kadar sürer.

Karma komisyonlara, tüzükteki numara sırasına göre önde gelen komisyon başkanı başkanlık ve sözcüsü de sözcülük eder.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yirmi altıncı madde — Her komisyon, kendisine gizli oyla bir başkan, bir sözcü, bir de kâtip seçer.

Bir komisyonda, belli bir iş için, gerekirse özel bir sözcü seçilir.

Aylıklı kâtipler, Meclis Başkanının kariyle, birden fazla komisyona kâtiplik edebilirler.

Komisyon reisi özürlü olur veya bulunmazsa, sözcü kendisine vekillik eder, veya ayrıca bir başkan vekili seçilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yirmi yedinci madde — Bir komisyon, kendisine havale edilmiş tasarı veya teklife bakmak başka bir komisyonun işi olduğu fikrinde bulunursa, gerekçelerini bildirerek, tasarı veya teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yirmi sekizinci madde — Bir komisyon kendisine havale edilmiş tasarı veya teklif, yahut herhangi bir mesele için, raporu sonra yine kendisince yazılmak üzere, daha önce bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, tasarı veya teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir.

Bunun gibi, bir komisyon başka bir komisyona havale edilmiş bir tasarı veya teklif, yahut herhangi bir mesele için düşüncesini bildirmek üzere, o tasarı veya teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir.

Böyle hallerde ilgili her iki komisyon oydaş

iseler, Meclis Başkanı gereğini yerine getirerek, bunu ertesi oturumda Kamutaya bildirir.

İki komisyon arasında uyuşmazlık çıkarsa, başkanlıkça Kamutaya bildirilerek, mesele görüşme yolu ile çözülür.

Düşüncesi sorulan komisyonun raporu, ötekiler gibi basılır ve üyelere dağıtılır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yirmi dokuzuncu madde — Komisyonlar kendilerine havale edilmiş işleri incelemekten başka bir işle uğraşamazlar.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Otuzuncu madde — Komisyonlar Meclis yapılarında ve kendilerine ayrılan odalarda toplanırlar.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Otuz birinci madde — Komisyon gündemleri komisyonlarca hazırlanır ve bir gün önce bütün Bakanlara ve Milletvekillerine ilân olunur.

Bununla beraber ivedi bir iş çıkarsa, Meclis Başkanı veya komisyon başkanı özel yollarla da komisyonu tophyabilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Otuz ikinci madde — Üyelerin en az üçte biri hazır bulunmadıkça, komisyonlar toplanamaz ve oylama yapamaz.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Otuz üçüncü madde — İvediliği Kamutayda kararlaştırılmış olanlardan başka işlerin görüşülmesine, ancak kırk sekiz saat sonra başlanır.

Kamutayda görüşülen bir kanunun komisyonuna geri verilmiş bir yahut daha çok maddesinin görüşülmesi bu hükmün dışındadır.

Verilen kâğıtlar, komisyon üyelerinden beşi isterse, yahut başkan uygun bulursa, komisyonca bastırılır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Otuz dördüncü madde — Her komisyonun görüşmeleri özetlenerek tutulur.

Şu kadar ki komisyon karar verirse, harfi harfine tutanak da yapılır.

Üyelerin adları tutanak dergisine konur. Bu tutanağı üyeler imzalarlar.

Komisyon raporlarını, başkan, sözcü ve kâtiple görüşmede hazır bulunan üyeler de imzalar.

Komisyonlar raporlarını Meclis Başkanlığına verirler.

Başkanlık bu raporları hemen bastırıp üyelere dağıtır.

Böylece basılıp dağıtılmıyan raporlar Kamutay'da görüşülemez.

Kamutay, raporların Resmî Gazete ile yayılmasına da karar verebilir.

Komisyon raporları Başkanlığa verildikçe, doğrudan doğruya tutanak dergisine ve gündeme geçer ve ilân tahtasına asılır.

Bu iş için üyeler itirazda bulunursa, bunun görüşülecek başka maddelere yeğlenerek Kamutay tarafından çözülmesi gerekir.

Kendisinin ayrıışık kaldığı raporda yazılmış olmadıkça, imzalamış olduğu bir rapora karşı komisyon üyelerinden biri söz söyleyemez ve sözeüden bir şey soramaz.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Otuz beşinci madde — Bir tasarı veya teklifi, Kamutay'da başlıca ilgili komisyon savunur.

Başka veya birden fazla komisyonda aynı tasarı veya teklif görüşülmüş, raporu da yazılmış ise, o komisyonlar yalnız kendileri ile ilişkili madde veya kısımları savunurlar.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Otuz altıncı madde — Komisyonlara havale olunan bir tasarı veya teklifin, verildiği gündünden en geç bir buçuk ay içinde Kamutay'a gönderilmesi gerektir.

Komisyon bu süre içinde görüşmeyi sonuçlayamazsa, gerekçesini Kamutay'a bildirir.

Böyle yapılmazsa, tasarı veya teklifin doğrudan doğruya gündeme alınmasını istemek, Hükümetin veya sahiplerinin hakkıdır.

Bir komisyon tarafından başka bir komisyona havale olunan mesele on gün içinde başlatılmalıdır. Buna imkân olmazsa, gerekçesi bildirilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Otuz yedinci madde — Komisyonlar kendilerine havale edilmiş tasarı veya tekliflerin, ilk önce, Anayasa'nın metnine ve ruhuna aykırı olup olmadığını incelemek ödevindedirler.

Bir tasarı veya teklifin Anayasa'ya aykırı olduğunu görürlerse, gerekçesini açıkça bildirerek maddelerinin görüşülmesine geçmeden onu reddederler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Otuz sekizinci madde — Komisyonlar bütün bakanlıklarla doğrudan doğruya yazışabilirler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Otuz dokuzuncu madde — Bir milletvekili ikiden fazla daimî komisyona üye olamaz.

Bütçe Komisyonu üyeleri bir başka komisyona seçilemezler.

Başkanlık Divanı üyeleri komisyona seçilemezler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırkıncı madde — Komisyonlar, bakanları ve uzmanları çağırma yetkilidirler.

Çağrılan bakan bulunamayacaksa, adına söz söyleyecek yüksek memurlardan birini bulundurulur.

Bir kanun teklifinde bulunanlar, tekliflerini inceleyecek komisyonda hazır iseler ve fikirlerini bildirmek isterlerse, komisyon kendilerini dinlemek zorundadır.

Teklif sahibi yoksa, çağrılır.

Gelmezse, komisyon işi sonuçlayarak, bunu raporuna yazar.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırk birinci madde — Her milletvekili, üyesi olmadığı bir komisyonun belgelerini görüp okuyabilir ve oturum gizli değilse, görüşmelerine katılabilir.

Şu kadar ki, orada oy veremez.

Bir komisyon kendi üyesi olmayan milletvekillerine düşüncelerini öğrenmek için başvurabilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırk ikinci madde — Bir dönem içinde, geçen bir komisyonun yazdığı raporu, onu kabul

lenen yeni komisyon savunur

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırk üçüncü madde — Komisyonlar Meclisin araverme sırasında, Kamutay kararı ile, belli işleri görüşmek üzere toplanabilirler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırk dördüncü madde — Raporu görüşülen bir komisyonun üyeleri yahut komisyon adına savunma ile yetkili sözcü veya bir üye Kamutay salonunda, komisyona ayrılan masanın başında bulunurlar.

Yetersayı olmazsa, komisyon adına söz söyleyen kimse yalnız işin komisyona geri verilmesini teklif edebilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırk beşinci madde — Özürsüz veya habersiz birbiri ardınca dört birleşimde hazır bulunmayan üyeler, komisyona çekilmiş sayılabilirler.

Bu halde yenileri seçilmek üzere mesele Meclis Başkanlığına bildirilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırk altıncı madde — Bir komisyonda söz kesilir, kişi özlüğü ile uğraşılır ve düzenli bozacak hareketlerde bulunulursa, komisyon başkanı gerektiğinde oturuma araverir ve meseleyi Meclis Başkanına bildirir.

Meclis Başkanı bu gibi düzenlik bozucu hareketlerinden dolayı şikâyet olunan milletvekiline uyarma cezası verir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırk yedinci madde — Komisyonların gördükleri işler hakkında yılda en az iki defa Genel Kâtiplik tarafından bir rapor yazılıp Meclis Başkanlığına sunulur.

Başkanlıkça bu raporlar bastırılarak milletvekillerine dağıtılır ve Resmî Gazete ile de yayılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırk sekizinci madde — Komisyonların kâğıtları, belgeleri ve tutanakları, bunlarla ilişkili

tasarı ve teklifler üzerine Kamutayca karar verildikten sonra, Meclisin belge saklamasına konur.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırk dokuzuncu madde — Sayıştay komisyonu, Kesinhesap kanunu tasarısı ile, dairelerin harcamaları ve yüklenmeler hakkında her üç ayda bir Sayıştay tarafından verilecek raporları inceler.

Bu incelemelerin sonucunu gösteren rapor bastırılarak milletvekillerine dağıtılır.

Bu raporlar, Kamutay'ca görüşülüp karara bağlanır.

BASKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Ellinci madde — Anayasa'nın 82 nci maddesi gereğince, gerek kendileri, gerek kamu ile ilgili olarak, kanunlara ve tüzüklere aykırı görüldükleri işlerle, bir hakkın yerine getirilmemesinden, yahut savsanmasından şikâyetle bulunan Türklerin dilekçelerini ve bu türlü telgrafları, Meclis Başkanı numaralatıp, özel bir deftere kayıtlattıktan sonra, geciktirmeksizin Dilekçe Komisyonuna havale eder.

Bununla beraber başka bir komisyonda incelenmekte bulunan bir teklif ile ilişkili dilekçeler, baskınca, doğrudan doğruya o komisyona havale olunur.

Dilekçe komisyonu da böyle bir havaleda bulunabilir. Dilekçe bir alındı verilir.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ell birinci madde — Meclise verilecek dilekçeler, sahibi tarafından imzalanmış olmak, adı sanı ve oturduğu yer gösterilmek ve bir kağıt imzalı ise, en az birinin oturduğu yer açıkça yazılmış olmak gerektir.

BASKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Ell ikinci madde — Dilekçeler bir milletvekili eliyle de sunulabilir.

Bu halde o milletvekili kendi eliyle verildiğini yazarak dilekçenin altına imzasını koyar.

BASKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Ell üçüncü madde — Komisyon:

I. - İlkin Hükümete, Danıştaya, mahkeme-

lere ve Sayıştaya verilmesi gereken dilekçeleri ilgili makama gönderir;

II - Gerek doğrudan doğruya yürütümün son kararına itiraz eden ve bundan şikâyet eden kâğıtları, gerek ilgili makamlardan gelen cevapları gündemine alır;

III - Dilekçenin bir komisyona havale edilmesi gerekiyorsa, bunu yapar;

IV - Herhangi bir işlem vaktinin ve vakti vaktiyle dilekçeler hakkında bu yolda karar verir.

BASKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Ell dördüncü madde — Cezanın affedilmesi veya hafifletilmesi hakkındaki dilekçeleri ve hükmü giymiş olanlar, yahut bunların hısımları ve dostları sunabilir.

Bunların görüşülmesinde Adalet Bakanının veya göndereceği daire reislerinden birinin bulunması şarttır.

Dilekçeler dikkate alınmak değerinde ise, bir teklif kararı ile beraber, Adalet Komisyonuna gönderilir.

Bu komisyon, gerekli görürse, bir kanun teklifi ile meseleyi Kamutaya sunar.

BASKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Ell besinci madde — Anayasanın 82 nci maddesinin son fıkrası gereğince, kişilerle ilgili işlerde, her dilekçenin sonucu sahibine yazılı olarak bildirilir.

BASKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Ell altıncı madde — Meclise sunulan dilekçeler hakkında her hafta komisyonca, dilekçelerin numarası, sahip veya sahiplerinin adı sanı, oturdukları yer ve dilekçelerinin özetleri ile verilen kararları ve bunların gerekçelerini gösterir bir cetvel yapılarak basılır ve bütün bakanlarla milletvekillerine dağıtılır.

BASKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Ell yedinci madde — Her milletvekili, cetvelin dağıtılması gününden başlayarak bir ay içinde, Dilekçe komisyonunun bu dilekçe hakkında verdiği karar ne olursa olsun, bunun Kamutayca incelenmesini ve görüşülmesini isteyebilir.

Bu halde komisyon o dilekçe için rapor yazıp sunmak ödevindedir.

Bu süre geçtikten sonra komisyon kararları kesinleşir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Elili sekizinci madde — Kamutayın görüşmesine sunulan dilekçeler hakkında, gerekirse, ilgili bakan yahut yollayacağı memur dinlendikten sonra, oya başvurulur.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Elili dokuzuncu madde — Bakanlar kendilerine gönderilen dilekçelerle, bunlar üzerine komisyonca verilen kararlar hakkında yaptıkları kovuşturmaları ve kendi kararlarını en geç iki ayda komisyona bildirirler.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Altmışuncu madde — Meclis Hesaplarını inceleme komisyonu, Kamutaya kabul olunan Meclis bütçesi ile buna bağlı bütçelerin uygulanmasını gözetir.

Komisyon incelemelerinin sonunu Kamutaya bildirir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Altmış birinci madde — Bütün verile emirlerini, komisyonca denetçi seçilen bir üye, harcamadan önce vize eder. Bu yapılmadıkça saymanlık hiç bir ödemede bulunmaz.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Altmış ikinci madde — İdareci üyeler tarafından tutulan eşya ve elde defterleri komisyona sunulur.

Komisyon, eldeki eşyayı kendi teftişliyerek ve defterleri inceliyerek raporunu Kamutaya sunar.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Altmış üçüncü madde — Komisyon, her yılın sonunda geçen yıl bütçesinin kesin hesabını Kamutaya sunar.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Altmış dördüncü madde — Meclis toplantı halinde iken komisyon üyeleri hep birlikte, de-

ğilken denetçi üye, gün ve saat bildirmeden saymanlığı ve vezneyi teftişler.

Teftişin sonucu hemen orada bir tutanağa geçirilir.

Bu teftişleme yılda altı defadan az olamaz.

Bu sırada bütün işler durdurulur.

Gerektiğinde teftiş sonucu Kamutaya haber verilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Altmış beşinci madde — Komisyonun denetçi üyesi araverme zamanlarında Başkentte bulunur.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kanun tasarıları ve teklifleri, gerekçe raporları

Altmış altıncı madde — Hükümetçe Meclise sunulan kanun tasarıları bütün Bakanlarca imzalanmış olmak gerektir.

Her kanun tasarısı, kanunu yürütmekle görevli Bakanlarca hazırlatılan bir veya birkaç gerekçe raporu ile birlikte Meclis Başkanlığına gönderilir veya verilir.

Bu raporda, önce tasarının tümü, sonra maddeleri hakkında bilgiler verilir.

Gerekçe raporunda kaldırılması veya eklenmesi istenilen hükümlerin neler olduğu ve neden kaldırılması, değiştirilmesi veya eklenmesi gerekli görüldüğü açıkça gösterilmek şarttır.

Raporlarda açık ve kanıtlı belgeler, gerektiğinde istatistik bilgileri bulunmalıdır. Böyle olmayan raporlar, ilgili komisyonca gerekli görülürse, eksikleri tamamlanmak için Başkanlık tarafından Hükümete geri verilir.

Başkan, gelen tasarıları ilgili komisyonlara doğrudan doğruya havale eder ve bunu tutanak dergisine ve ilân tahtasına yazdırır.

Bu havaleye bir milletvekili itiraz etmek isterse oturum başında söz alır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Altmış yedinci madde — Milletvekillerince verilen kanun tekliflerinde bir veya daha çok imza bulunabilir.

Kanun teklifleri de, yukarıki maddede gösterildiği üzere yazılmış bir gerekçe raporu ile birlikte başkanlığa gönderilir veya verilir.

Sartlarına uymayan teklifleri, sahiplerine tamamlamak, ilgili komisyonların hakkıdır.

Kanun teklifleri de, kanun tasarıları gibi, başkanlıkça komisyonlara doğrudan doğruya havale edilir.

Bu havalelere edilecek itirazlar için de yukarıki madde hükümlerine uyulmak gerektir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Altmış sekizinci madde — Hükümet veya teklif sahibi, verilen kanun tasarı veya tekliflerini, gündeme konmadan önce ve Kamutaya bildirilmek şartı ile, geri alabilir.

Şukadar ki, bu tasarı veya kanun tekliflerini başka bir Milletvekili veya ilgili komisyon kabul edecek olursa, görüşme devam eder.

Bu tasarı veya teklifler gündeme konmuşlarsa, geri alınmaları Kamutayın karar vermesine bağlıdır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Altmış dokuzuncu madde — Gerek seçim yenilenmesine karar verilmesi, gerek dönemin sona ermesi dolayısıyla Meclis yenilendiğinde geçen Meclisçe daha kabul edilmemiş, yahut yalnız birinci görüşmesi yapılmış bulunan, veya oylamada çokluk bulmadığı için haklarında ikinci defa oylama yapılmak gereken bütün kanun tasarı ve teklifleri yeni Meclis için hükümsüzdür.

Bu gibi belgeler Hükümetin, yeni komisyonların veya on Milletvekilinin istemi üzerine başkanlıkça komisyonlara verilir.

Komisyonlar bu belgeleri olduğu gibi veya değişiklik yaparak kabul edebilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İvedilikle ve öncelikle görüşme

Yetmişinci madde — Bir kanun tasarı veya teklifi hakkında ya sunulurken, yahut birinci görüşülmesinden önce Hükümet, teklif sahibi veya ilgili komisyon ivedilik kararı isteyebilir.

Bir tasarı veya teklifin yalnız bir defa görüşülmesiyle yetinilmek için, Meclisin kabul edeceği esaslı bir sebep olmadıkça, ivedilik kararı verilemez.

İvedilik kararını isteyenler, gerektiğinde bu kararın geri alınmasına da isteyebilirler.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yetmiş birinci madde — İvedilik kararı yazılı olarak istenmek ve bu istemin içinde yukarıki maddede gösterilen şartlar bulunmak gerektir.

İvedilik teklifi başkanca oya konarak, görüşmesiz, gösterme oyu ile kabul edilir veya reddedilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yetmiş ikinci madde — İvediliğine karar verilen tasarı veya teklifler yalnız bir defa görüşülür.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yetmiş üçüncü madde — İvedilik kararından sonra Hükümet veya komisyonun yazılı istemi üzerine, Meclis o tasarı veya teklifin öteki işlere öncelenerek görüşülmesine karar verebilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yetmiş dördüncü madde — Bir kanun tasarı veya teklifinin gündemde bulunan öteki maddelere öncelenerek görüşülmesi istendikte, bunun gerekçesi bildirilmelidir.

Öncelikle görüşülmeyi, yalnız Hükümet veya bir komisyon isteyebilir.

Bu istem, yazılı olmak şarttır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yetmiş beşinci madde — Bir kanun tasarı veya teklifinin sadece, hemen, yahut öncelenerek görüşülmesi için verilen karar, ivedilik kararı sayılmaz. Bundan ötürü iki defa görüşülmesi gerektir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yetmiş altıncı madde — Bir kanun tasarı veya teklifinin beş günden önce ikinci defa görüşülmesini, ancak Hükümet veya ilgili komisyon, gerekçesini bildirerek ve yazılı olarak isteyebilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yetmiş yedinci madde — Kamutayca retlenen tasarı veya teklifler aynı toplantıda bir daha Meclise sunulamaz.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

Gündem

Yetmiş sekizinci madde — Gündem şöyle tertiplenir:

I - Başkanlık Divanının Kamutaya sunuşları;

II - Sorular ve gensorular;

III - Yeğlikle görüşülmesine karar verilen işler;

IV - İvedilik kararı verilen işler;

V - İki defa görüşülecek işler;

3, 4 ve 5 nci fıkralardaki işler komisyonlardan başkanlığa gelme sırası ile görüşülür.

Şukadar ki, Meclis bu konuda ayrıca bir karar da verebilir.

Gündem, bir gün önce Başbakanlığa ve bütün bakanlıklara bildirilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yetmiş dokuzuncu madde — İçlerinde kutlama, teşekkür, değerlendirme, dileme gibi şeyler bulunan sunuklarla telgraflar ilân tahtasına asılır ve harfi harfine yahut özetlenerek yahut sadece sözü edilerek tutanak dergisine geçer.

Başkanlık Divanı, uygun bulursa, bunları Meclis adına cevaplar.

Bu kâğıtlardan Meclise sunulmasını uygun bulduklarını, başkan, birleşimin başında kâtiplerden birine okutur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Birleşimler

Sekseninci madde — Meclis, başka türlü karar vermedikçe yahut başkanlık tarafından doğrudan doğruya veya Hükümet tarafından yine başkanlık yoluyla çağrılmadıkça ve araverme zamanına raslamazsa Kamutay, pazartesi, çarşamba ve cuma günleri birleşim yapar.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Seksen birinci madde — Başkan, saatinde Kamutayı açar ve görüşmelerin sonunda kapar.

Tamüye sayısının yarısından bir fazlası hazır bulunmadıkça görüşmeye başlanamaz.

Yetersayı olup olmadığında Başkanlık Divanı duruksar, veya üyelerden beşi sözle veya yazılı olarak yetersayı olmadığını ileri sürerse, yoklama yapılır.

Yetersayı yoksa, Başkan görüşmeye başlanmayacağını bildi.erek veya sonradan yetersayı bulunmak ihtimali varsa, birleşimi bir saat öteye bırakarak Kamutayı kapar.

Kamutay öğün açılmazsa, ertesi birleşim için belli günde yine o gündemle toplanır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Seksen ikinci madde — Yoklama, divan kâtiplerinden birinin ad defterini yüksek sesle okuması ve üyelerin (burada) demeleri ile yapılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Seksen üçüncü madde — Bir Milletvekilinin gündem dışında bir diyeceği olursa, kendisine söz verilmesi başkanın ölçümüne bağlıdır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Seksen dördüncü madde — Hiç bir Milletvekili adını yazdırmadan, yahut, birleşim sırasında Başkandan izin almadan söz söyleyemez.

Söz kürsüden söylenir ve Kamutaya eyitilir.

Bir milletvekilinin pek kısa bir diyeceği olursa, Başkan ona bulunduğu yerden söz söylemek iznini verir.

Bu halde o milletvekili Başkana eyitir.

Gündemde olmayan işler için kâtipler sözistemi yazamazlar.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Seksen beşinci madde — Söz, isteme ve yazılma sırasına göre verilir.

Kamutay isterse, görüşülen meseleler için yana veya karşı yahut üzerine, nöbetleşe söz söylenilmek kararlaştır.

Başkan söz alanların adlarını sırasıyla Kamutaya bildirir.

Komisyon adına söz istediklerinde, başkan veya sözcüler sıraya bağlı değildir.

Son söz milletvekillerininindir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Seksen altıncı madde — Bir milletvekili söz sırasını bir başka arkadaşına bırakabilir.

Sözünü arkadaşına bırakan milletvekilinin, onun nöbetinde söz söylemek hakkıdır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Seksen yedinci madde — Hükümet adına düşüncesini bildirmek üzere başbakan, yahut, onun yetkilediği bir bakan veya birinci sınıf daire reislerinden biri, her görüşmenin başından sonuna kadar hazır bulunur.

Bundan başka bir bakanlıkla ilgili bir tasarı veya teklif görüşüldüğü sırada, o bakanın veya adına gelen birinci sınıf daire reislerinden birinin hazır bulunması şarttır.

Bulunmazlarsa görüşme, bir defa için, gelecek birleşime bırakılır.

Bakanlar yahut Hükümet adına gönderilen birinci sınıf daire reisleri, komisyon başkan ve sözcülerinden önce ve sıraya bağlı olmaksızın söz isteyebilirler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Seksen sekizinci madde — Kürsüden, yazılı söylev okunmak veya kâtime okutmak olur.

Fakat okuma süresi yirmi dakkeyi geçemez.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Seksen dokuzuncu madde — Görüşmenin yeri olmadığı, gündeme yahut bu tüzük hükümlerine uymaya çağırılma, öncelik ve geri bırakılma hakkındaki teklifler, asıl meselelerden önce gelir.

Böyle bir teklif olursa, ancak, yana ve karşı iki milletvekili, on beşer dakkeyi aşmamak üzere, söz söyleyebilirler.

Sonunda oylama yapılmak gerekirse, mesele gösterme oyu ile çözülür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Doksanıncı madde — Başkan, meseleler görüşülür ve oya konurken, yana ve karşı, fikrini

asla açığa vuramaz.

Yalnız meseleler oya konulduktan, o da oy verir.

Bu görüşmeye katılmak isterse, yerini öteki başkanlardan birine bırakarak söz kürsüsüne iner ve ancak görüşülen madde veya mesele oylandıktan sonra tekrar yerine çıkar.

Fakat bu tüzüğün uygulanışı dolayısıyla söz söyleyecekse, yukarıdaki fıkra hükümleri yürümez.

Söz isteyen kâtipler de bu usule uyarlar.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Doksan birinci madde — Kamutayda söz kesmek, kişi özlüğü ile uğraşmak ve düzenliği bozacak hareketlerde bulunmak kesin olarak yasaktır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Doksan ikinci madde — Söz söyleyen milletvekilinin sözü, ancak, kendini bu tüzük hükümlerine uymaya ve konudan ayrılmamaya çağırarak başkan tarafından kesilebilir.

İki defa konuya dönmeğe çağırıldıktan sonra, yine konudışı söylemeğe devam ederse, kendisinin o iş için aynı birleşimde söz söylemekten yasaklanmasını, başkan, Kamutaya teklif eder.

Kamutay, görüşmesiz ve gösterme oyu ile karar verir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Doksan üçüncü madde — Bir milletvekili Kamutayda kaba ve edebîsî sözler kullanırsa, başkan hemen o milletvekilini temiz dille konuşmaya çağırır.

Bir milletvekili, başkanlık makamına, içinde bu gibi sözler bulunan bir önerge verirse, başkan onu düzeltilmek üzere sahibine geri verir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Doksan dördüncü madde — Kamutayda görüşmelerden ötürü gürültü çıkpda başkan bunu yatıştırılmazsa ayağa kalkar.

Eğer gürültü yine devam ederse, oturuma aravereceğini söyler.

Düzenlik yine sağlanamazsa, görüşmeye bir saat için araverir.

Bir saat geçince oturumu açar.

Fakat gürültü yeniden başlarsa oturuma son verip birleşimi başka güne bırakır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Doksan besinci madde — Kendine satışılan, yahut, ileriye sürdüğü düşüncenin tersine bir fikir isnatlanan milletvekilinin her zaman söz istemek hakkıdır.

Bu halde o milletvekili ne için söz söylemek zorunda kaldığını bildirir ve başkan meseleyi ölçümler.

Başkan buna yer olmadığını bildirip de milletvekili direnirse Kamutay, görüşmesiz ve gösterme oyu ile mesele hakkında bir karar verir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Doksan altıncı madde — Önemli bir işten dolayı Anayasa'nın yirminci maddesinin ikinci fıkrası gereğince, kapalı oturum yapılmasını bakanlar yahut on beş milletvekili yazılı olarak teklif edebilirler.

Böyle bir teklif yapıldığında toplanma salonu dinleyicilerden ve gerektiğinde memur ve hizmetlilerden boşaltılarak, kapalı oturum teklifinde bulunanların gerekçeleri dinlendikten sonra, teklifin kabullenmesi veya retlenmesi için, görüşmesiz gösterme oyuna başvurulur.

Kapalı görüşme yapılmasını isteyenlerin adları tutanak dergisine ve gerekirse Resmî Gazeteye konur.

Görüşmesinin kapalı yapılması gerekli görülen mesele çözüldükten sonra, açık görüşmeye geçilmesi başkanca Kamutaya teklif olunarak karara bağlanır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Doksan yedinci madde — Kapalı oturumun tutanağını Divan kâtipleri tutarlar.

Ancak Meclis karar verirse aylıklı kâtipler de andığırdıktan sonra bu işi görebilirler.

Bu tutanakları görmek üyelerin hakkıdır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Doksan sekizinci madde — Bu tutanakların birleştirilmesinden sonra kapalı bir oturum yapılarak geçen tutanak özeti okunur. Tutanak özeti okunması bitince bu özetle tutanak der-

gisi bir zarfa konarak Mecliste hazır bulunan Başkan ve Divan kâtipleri tarafından hemen orada mümle mühürlenip Meclis belge saklığına verilir.

Gizli tutanaklar aradan enaz on yıl geçmedikçe veya Meclis kararı olmadıkça yayımlamaz.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Kanunların görüşülmesi

Doksan dokuzuncu madde — Kanun tasarıları veya teklifleri ancak iki görüşmeden sonra kesin olarak kabul edilmiş olur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüzüncü madde — Gelir ve gider bütçesi ile Kesinhesap Kanunu ve içinde ekleme ve olağanüstü ödenekler vebütçe bölümlerinde aktarmalar istenen kanun tasarıları iki defa görüşme hakkındaki şartlara bağlı değildir.

Bunlar için bir görüşme yeter.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz birinci madde — Kamutay başka türlü karar vermedikçe hiçbir kanun tasarısı veya teklifi bastırılıp üyelere dağıtıldıktan enaz kırk sekiz saat geçmeden görüşülemez.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz ikinci madde — Bir kanunun görüşülmesine başlanınca başkan gerekçe raporları ile maddeler tümünün okunması gerekli olup olmadığını Kamutaydan sorar.

Gerekli görüldükte bunlar aynıyle okunur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz üçüncü madde — Bir tasarı veya teklif görüşülmeye başlanınca, başkan, tümü hakkındaki düşüncelerini bildirmek isteyenlere söz verir.

Görüşme konusunda yana, karşı ve üzerine söz isteyenlerden enaz ikişer milletvekili söz söylemeden görüşmenin yeterliği oya konamaz.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz dördüncü madde — Görüşmenin yeter-

liğine karşı söz isteyenler bulunursa içlerinden yalnız birine izin verilir.

Ondan sonra gösterme oyna başvurulur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz beşinci madde — Tüm üzerine görüşme bittikten sonra maddelere geçilmesi oya konur.

Maddelere geçilmesi oylanmazsa başkan tasarı veya teklifin retlenmiş olduğunu bildirir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz altıncı madde — İkinci görüşme birinci görüşmeden enaz beş gün geçtikten sonra gündeme alınır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz yedinci madde — İkinci görüşülmede tasarı ve teklifin tümü hakkında görüşme olmaz.

Burada ancak değişiklik teklifleri üzerinde görüşme olur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz sekizinci madde — Görüşülen bir madde birkaç mesele veya fıkradan meydana gelmişse bunların bölünerek ayrı ayrı oya konmaları teklif olundukta böyle yapılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz dokuzuncu madde — Kesin olarak kabulü oya konmadan önce bir tasarı veya teklifte cümle, üslup ve sıralanış bakımından eksiklik veya andırışma bulunduğu üyeler yahut komisyon tarafından ileri sürülürse metin ilgili komisyona gönderilir.

Yapılan düzeltmelerin yeniden oylanması gerektir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz onuncu madde — Tasarı veya teklifin maddeleri üzerinde görüşme bittikten sonra tümü için, yana ve karşı söz söylemek isteyenlerden yalnız birer Milletvekiline izin verilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz on birinci madde — Bir kanun veya bütçenin görüşülmesi sırasında her milletvekili

Hükûmete, yahut sözcüye dilediği sorularda bulunabilir.

Sorular, sözler bittikten sonra sıra ile olur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz on ikinci madde — Devletlerle yapılmış olup onanmaları Anayasa'nın 26 nci maddesi gereğince Meclisin iznine bağlı bulunan andlaşma ve sözleşmelerin onanmasını isteyen kanun tasarıları Meclise sunulduktan o andlaşma ve sözleşmenin içindeki maddeler oya konamaz ve metinleri üzerinde değişiklik teklif edilemez.

Birinci görüşme sırasında maddeler hakkında yapılacak itiraz, tasarınn komisyona geri verilmesini istemekle olur.

Bu itiraz, görüşmeden sonra dikkate alınırsa, tasarı, komisyona verilir.

Komisyon incelenmek için kendisine verilen tekliflerin tümü hakkında bir rapor yazar.

Bu rapor bastırılıp üyelere dağıtılır.

Komisyon, raporunda tasarınn kabul edilmesine, geri bırakılmasına veya retlenmesine karar verir.

Geri bırakma kararında şu gerekçeler bulunur:

«Meclis, andlaşma veya sözleşmenin şu ve bu maddeleri (geri bırakmayı gerekli kılan maddeler tamamıyla yazılmalıdır) hakkında Hükûmetin dikkatini çekerek onanması için gerekli iznini geri bırakır.»

Bu andlaşma veya sözleşmeler hakkında ivedilik kararı verilmişse, komisyon, değişiklik teklifleri ile ilgili raporunu itiraza uğramayan maddelerin görüşülmesi biter bitmez Kamutay'a sunar.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz on üçüncü madde — Türkiye Büyük Millet Meclisinin kabulüne bağlı olarak Hükûmetçe yapılan sözleşmelerle bunların onanmasını isteyen kanun tasarıları hakkında da geçen maddedeki usule uyulur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz on dördüncü madde — Anayasa'nın 35 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince Cumhurbaşkanının ilânını uygun görmeyip gerekçesi ile birlikte, bir daha görüşülmek üzere on gün

icinde Meclise geri verdiği bir kanun, Kamutay'a haber verildikten sonra, ilgili komisyona havale olunur.

Komasyon Cumhurbaşkanının geri verme gerekçesini de okuduktan sonra o kanunun üzerinde yeniden görüşme açar ve sonunda raporunu Kamutay'a sunar.

Geri verilmiş bir kanun henüz oylanmamış herhangi bir kanun tasarısı veya teklifi gibi Kamutay'da yeniden görüşülür ve sonuçlanır.

Hakkında vaktiyle ivedilik kararı verilmiş olsun olmasın geri çevrilmiş bir kanun yalnız bir defa görüşülür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz on beşinci madde — Bir söylevin ilân tahtasına asılması ve ilân edilmesi teklifi ancak onun tutanak dergisi ile yayılmasından ve söylevin ilgili olduğu iş kabul edildikten sonra oya konabilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Değiştirmeler

Yüz on altıncı madde — Bir komisyona havale edilmiş kanun tasarısı veya teklifi hakkında bir veya birkaç milletvekili değişiklik teklif etmek isterlerse, bir değiştirge yazarak başkana sunarlar.

Değiştirelerde bunların kanunun hangi maddesi, yahut bütçenin hangi bölümü ile ilişkin oldukları açıkça gösterilmelidir.

Bu değiştireler komisyon raporuna ek olarak sahiplerinin gerekçeli anmalıkları ile birlikte bastırılarak, haklarında komisyona verilen kararın ne olduğu ve sebepleri bildirilir.

Tasarı Kamutay'da görüşülürken, sıra o değişiklik istenen madde veya fıkralara geldikte, teklif sahibi gerekçesini etraflıca anlatır ve hazır üyelerden kendisini destekliyen bulunursa iş görüşmeye konur; bulunmazsa görüşülmesinden vazgeçilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz on yedinci madde — Kanun tasarısı veya teklifinin birinci görüşmesi bittikten sonra sunulan yeni değiştireler o tasarayı inceleyen komisyona verilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz on sekizinci madde — Birinci ve ikinci görüşme yapıldığı sırada sunulan değiştirelerin ilgili komisyona havale edilmesini sözcüsü isterse, böyle yapılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz on dokuzuncu madde — Birinci ve ikinci görüşme yapıldığı sırada sunulan değiştirelerin komisyona havale edilmesi komisyon tarafından istenmemişse değişikliklerin gerekçeleri sahipleri tarafından kısaca anlatılır.

İkinci görüşme sırasında buna yalnız komisyon cevap verebilir.

Bunun üzerine değiştirenin dikkate alınmamasına Kamutay karar verir.

Dikkate alınırsa komisyona havale olunur. Komisyon isterse teklifi hemen orada kabul eder.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz yirminci madde — Değişiklik teklif edenler değiştirelerinin havale olunduğu komisyonda fikirlerini bildirmek dilerlerse komisyon bunları dinlemekle ödevlidir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz yirmi birinci madde — İkinci görüşmede komisyona geri verilen maddeler hakkında, başka milletvekilleri komisyona değişiklik tekliflerinde bulunabilirler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz yirmi ikinci madde — Değiştireler asıl maddeden önce oya konur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz yirmi üçüncü madde — Eklenmesi istenen maddeler için de değiştireler hakkındaki usule uyulur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ONUNCU BÖLÜM

Kanunların yorumlanması

Yüz yirmi dördüncü madde — Bir kanunun

yorumlanması gerektiğinde, yorum istemi ile bunun gerekçelerini gösteren tezkere yahut önerge, o kanunu ilk defa görüşmüş olan komisyona havale olunur.

O kanunu özel bir komisyon incelemişse bakanlıklarla karşılıklı komisyonlardan üye alınıp on beş kişilik geçici bir komisyon kurulur.

Komisyon raporu Kamutay'a sunularak yorum fıkrası görüşülür.

Asıl kanunun kabulü için hangi usul ve çokluk yetersayısı gerekli ise yorum fıkrası da aynı usul ve yetersayıya bağlıdır.

Yorum fıkraları yalnız bir defa oya konur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz yirmi beşinci madde — Yorum istemleri ve raporları komisyon ve Kamutayca yeğlikle görüşülür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Bütçe görüşmeleri

Yüz yirmi altıncı madde — Bütçe Komisyonunun inceliyeceği işler şunlardır :

I - Meclisin ve ona bağlı dairelerin bütçeleriyle ekleme ödenekleri hakkındaki kanun tasarıları;

II - Bütçe Kanunu;

III - Ekleme ödenekler, olağanüstü ödenekler ve bütçe bölümleri arasında aktarmalar istenilen kanun tasarıları;

IV - Devlet gelirlerinin, yahut giderlerinin, arttırılmasını veya eksiltilmesini gerektirecek her türlü kanun tasarıları ve teklifleri;

V - Bütçe kanunlarıyla ve 4 nci fıkradaki kanunlarla ilişkin bütün yorum istemleri.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz yirmi yedinci madde — Bütçe Kanunu ile ilişkili olup, giderin arttırılmasını ve gelirin eksiltilmesini gerektiren değişiklikler veya ekleme maddeler, ancak ilişkili bütçe raporu dağıtıldıktan sonraki yedi gün içinde teklif olunur.

Genel ve özlük aylıkların, ödeneklerin, gündeliklerin ve yollukların arttırılması, yeniden memurluk kurulması veya bunların yürürlükte-

ki kanunlarla çizilmiş sınırları dışında genişletilmesi için milletvekilleriince, değişiklik veya bütçeye ekleme madde teklif edilemez.

Dolaysız vergiler kanunlarıyla ödenek verilmesini gerektiren kanunlar için de yukarıdaki iki fıkra hükümlerine uyulur.

Hükümet veya Bütçe Komisyonunca kabul edilen, yahut elli imza taşıyan teklifler, bu maddedeki kavıtlamanın dışındadır.

Bu teklifler Bütçe komisyonuna havale olunur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz yirmi sekizinci madde — Bütçe Kanunu ile dolaysız vergiler kanunlarına ve ödenek verilmesini gerektiren kanunlara, gelir ve giderlerle ilişkin olmıyan hükümler konamaz.

Bu kanunların görüşülmesi sırasında yapılacak teklifler, ancak kanunda bulunan maddelerle doğrudan doğruya ilişkili olmak şartıyla oya konulabilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz yirmi dokuzuncu madde — Bütçe Kanununa bağlı cetveller, Maliye Bakanı ile ilgili bakan veya göndereceği birinci sınıf daire reislerinden biri hazır olduğu halde, bölüm bölüm görüşülür ve oylanır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz otuzuncu madde — Bütçe Kanununa yahut bağlantılarına, hükmü bir yılı aşan maddeler konamaz.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Oylama

Yüz otuz birinci madde — Görüşülen meseleler hakkında Mecliste üç türlü oy verilir:

I - Gösterme oyu, (el kaldırmak veya ayağa kalkmaktır);

II - Açık oy (üzerinde milletvekillerinin adları yazılı puslaların kutuya atılması, yahut istendikte «kabul», «red» ve «çekinse» kelimelerinin söylenmesidir);

III - Gizli oy (belgisiz yuvarlakların kutuya atılmasıdır).

BÂŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz otuz ikinci madde — Görüşme sırasında bu tüzük hükümlerine uymak çağrısını gerektiren meselelerle Milletvekillerinden birinin söz söylemekten yasaklanması, kınanması, yahut geçici olarak Meclisten çıkarılması işlerinde gösterme oyuna gidilir.

Bu tüzüğe göre açık yahut gizli oylama gerekmeyen bütün işlerde gösterme oyuna başvurulur.

Gösterme oyu yapıldığı zaman önce yana, sonra karşı olanların oyları alınır, ondan sonra, başkan sonucu Kamutay'a bildirir.

BÂŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz otuz üçüncü madde — Bakanlardan biri hakkında şikâyet veya Milletvekillerinden biri hakkında sanıklama tekliflerinin kabul edilmesi hazır üyelerin üçte iki çokluğuna bağlıdır.

BÂŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz otuz dördüncü madde — Gösterme oylarını başkan ve kâtipler birlikte saymak ve oranlamakla ödevlidirler.

El kaldırma ile oylamanın sonucunda birleşmez, yahut çokluk bulunduğundan şüpheye düşerler, yahut üyelerden beşi ayağa kalkıp isterse ayağa kalkmak usulüne başvurulur. Bunda da birleşemezler, yahut yine şüphede kalırlarsa açık oya başvurulur.

Hiçbir Milletvekili oylama sırasında söz söyleyemez.

BÂŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz otuz beşinci madde — Bütçe kanunu tasarı, yeniden vergi koyma, bir vergiyi kaldırma, yahut vergileri arttırma veya eksiltme, andlaşma ve sözleşmeleri onama ile ilişkin kanun tasarıları için doğrudan doğruya açık oya başvurulur.

BÂŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz otuz altıncı madde — Gösterme oyuna başvurmak gerekli olmayan başka işlerde açık oy verilmesi, isteme bağlıdır. Açık oy, bir meselenin ilâ oya konmasında on beş Milletvekili tarafından yazılı olarak istenebilir.

Mesele oya konurken başkan ve kâtipler şüphede kalırlarsa, yalnız beş milletvekili sözle açık oy isteyebilir.

Açık oy isteyenlerin adları Resmî Gazete ile ilân olunur.

BÂŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz otuz yedinci madde — Açık oylama şöyle yapılır :

İlkin Milletvekillerini çağırma zili üç dakika çalmır.

Her milletvekilinde, adı yazılı beyaz, kırmızı ve yeşil renkli oy puslaları bulunur.

Beyaz pusla kabul, kırmızı ret, yeşili çekinme demektir.

Oylamaya başlanmadan önce başkan oyların ne demek olacağını kısaca söyleyebilir.

Oya başvurulmadan önce milletvekilleri, pek kısaca, oylarının gerekçelerini kürsüden söylemek isterlerse, başkan, yana ve karşı yalnız birer kişiye söz verebilir.

Bundan sonra kâtiplerden biri milletvekillerinin seçim çevrelerine göre alfabe sırasıyla adlarını okumaya başlar.

Hangi harften başlanacağı başkanın ad çekmesiyle belli olur.

Adı okunan milletvekili oy puslasını söz kürsüsü üzerine konmuş kutuya kendi eliyle atar.

Bütün adların okunması bittikten sonra, oy vermemiş olanların adları bir daha okunur.

Bu sırada Meclise gelmiş olanlar varsa oy vermeye çağırılırlar.

Yahut :

Adı okunan milletvekili ayağa kalkıp « Kabul », « Ret », « Çekinir » kelimelerinden birini söyleyerek oylarını bildirir.

Bu oylar kâtiplerce yazılır ve tutanağa geçer.

Oylar toplanınca başkan oylamanın bittiğini söyler. Bundan sonra oy verilemez.

Oy kutularını kâtipler açıp her birinin içinde bulunan puslaları sayarlar.

Çekinir sayısının oy üzerine etkisi olmaz.

Karar yalnız yana ve karşı olanların sayısına göre belli olur.

Çekinirlerin puslaları sadece yeter sayı hesabına girer.

Kâtiplerin elde ettikleri sonucu her halde oturumda etraflı olarak (Yani hazır üyelerin sayısı, yeter sayı olup olmadığı, yana ve karşı

olanlarla çekinsemlerin sayısı ve battal edilmiş puslalar varsa bunların sayısı ile battal edilme-
lerinin sebebi gösterilerek) başkan tarafından
Kamutay'a bildirilir.

Battal edilmiş puslalar çekinsemler oyu sayıla-
rak ancak yeter sayı hesabına girer.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Yüz otuz sekizinci madde — Açık oy uygu-
lanabilecek işlerde, üyelere on beş gizli oy-
lama isterse, bunun yapıp yapılmaması Ka-
mutayca, görüşmesiz olarak çoklukla kararlaştırı-
lır.

Gizli oy istiyenlerin adları tutanak dergisi
ve gerekli görülürse Resmî Gazete ile ilân olu-
nur.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Yüz otuz dokuzuncu madde — Gizli oylama,
açık oylama gibi yapılır. Yalnız bu halde millet-
vekilleri, başkanın solundaki kâtipten biri be-
yaz, öteki kırmızı iki yuvarlak alırlar.

Bunlardan beyazı kabul, kırmızısı da ret de-
mektir.

Millet Vekilleri, bunlardan birini isteklerine
göre kürsü üzerindeki oy kutusuna, ötekini de
denet kutusuna atarlar.

Her iki yuvarlak denet kutusuna atılmışsa,
bu, çekinseme demek olur.

Kâtipler oy kutusunda bulunan yuvarlakları
bir tepsiye döküp beyazları kırmızılarını ayırırlar
ve açıkça sayarlar.

Denet kutusundaki yuvarlaklar da denetleme
için sayılır.

On dan sonra başkan oylama sonucunu Ka-
mutaya bildirir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Yüz kırk ikinci madde — Bir kaç iş ve tasarı
veya teklif hakkında bir kaç açık oylama birden
yapılırsa, bu, puslaların ayrı kutulara aynı za-
manda atılması ile olur.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Yüz kırk birinci madde — İtiraz olunmazsa
kutuların odacılar tarafından değiştirilmesi ile
de açık oylama yapılabilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Yüz kırk ikinci madde — Bir işin açık oya
konması oturum sonuna bırakılabilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Yüz kırk üçüncü madde — Kamutayda ve
Komisyonlarda seçimler şöyle yapılır:

I - Kürsüye bir oy kutusu konur.

II - Her milletvekili alfabe sırasıyla adı okun-
dukça kürsüye gelerek istediği kimsenin veya
kimselerin adları yazılı puslayı kutuya atar.

Bu oy puslaları Başkanın açılması ile belli
olan üç milletvekili tarafından ayrılır.

Ayrılacakların hazırlyacakları etrafı (yani
üyelerin sayısını, yeter sayı bulup bulunma-
dığını, oy puslalarının sayısını, çekinsemleri, bat-
tal edilmiş puslaları, bunun battal edil-
diklerini ve oy alan kimselerin adları ile
aldıkları oyların sayısını gösteren) rapor, Ba-
şkan tarafından okunarak seçimin sonucu Ka-
mutay'a veya komisyona bildirilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Yüz kırk dördüncü madde — Bütün görüş-
meler, üçte iki çokluk şart olmayan işlerde, ha-
zır üyelerin salt çokluğu ile karara bağlanır.

Oylarda eşitlik olursa Başkanın iki sa-
yılır.

Yetersayı bulunup bulunmadığını Başkan ve
kâtipler gözle kestirirler.

Bir mesele oya konurken hazır üyelerin sa-
yısını oranlamakta Başkan ve kâtipler birleş-
mezlerse yoklama yapılır.

Yetersayı olmadığı için oylama yapılmazsa
görüülen meselenin karara bağlanması ertesi
oturuma bırakılarak ikinci defa oya başvuru-
cağı gündeme geçirilir.

İkinci defa oy verenlerin sayısı ne olursa ol-
sun sonuç geçerlidir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

Yüz kırk beşinci madde — Kamutayda her
madde kabul edildikten yahut reddedildikten kara-
rın sonucu Başkan tarafından yalnız «Kabul
edildi» yahut «Reddedildi» diye Kamutaya bildi-
rilmek gerektir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz kırk altıncı madde — Anayasa'nın 102 nci maddesine göre Anayasa'da değişiklik yapılması gerektiğinde teklifin Meclis tamüyesinin enaz üçte biri tarafından imzalanması şarttır.

Değişiklikler tamüye sayısının üçte iki çokluğu ile kabul olunur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tutanaklar

Yüz kırk yedinci madde — Mecliste iki türlü tutanak vardır:

I. - Harfi harfine tutanak: bu tutanak, Tutanak Dergisi ile ve gerekli olursa Resmî Gazete ile yayılır.

İtiraz olundukta bu tutanak, itirazının ilk oturumda söz alması ile veya başkanlığa göndereceği bir tezkerenin gelecek tutanak dergisinin sonuna, olduğu gibi konması ile düzeltilir.

II. - Tutanak özeti - Bu özet, gelecek birleşim günü tutanak dergisine konur ve ilân tahtasına asılır.

Bu tutanak özetine üyeler tarafından itiraz olunursa harfi harfine tutanağa başvurularak düzeltilir ve öylece bir daha yayılır ve ilân tahtasına asılır.

Tutanak özetini başkan ve birleşimde bulunmuş olan iki kâtip imzalar.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz kırk sekizinci madde — Bir toplantının son birleşiminin tutanak özeti kâtipler tarafından hemen orada yazılarak o birleşimin sonunda okunur.

Bu halde düzeltmeler okunma sonunda yapılır.

Son birleşimin harfi harfine tutanağının düzeltilmesi Milletvekilleri tarafından verilecek düzeltgenin ilk çıkacak Resmî Gazetede yayılması yolu ile yapılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Soru

Yüz kırk dokuzuncu madde — Her Milletvekili, Hükümet adına Başbakana, yahut Bakanlara sözlü veya yazılı sorularda bulunabilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz elliinci madde — Soru, açıkça gösterilmiş işler hakkında bilgiler istemektir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz elli birinci madde — Cevabı gerek yazılı, gerek sözlü olarak istenen bir soru her halde yazılı olarak verilmelidir.

Soru önermeleri başkanlığa sunulur.

Başkan bu önermeleri verilir verilmez Tutanak Dergisine geçirir ve bir tezkere ile ilgili bakanlara bildirir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz elli ikinci madde — Soruya yazılı cevap istenmişse gelecek cevap soru ile birlikte olduğu gibi tutanak dergisinin sonuna konur.

Soruya sözlü cevap istenmişse, Başkanlık tezkeresini aldıktan engeç iki birleşim sonra bakan ona Meclis kürsüsünde cevap verir.

Cevaptan önce Başkan soruyu kâtiplerden birine okutur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz elli üçüncü madde — Bakan, bir soruya cevabını, kamu faydası düşüncesiyle, yahut gerekli bilgilerin elde edilmesi için, belli bir zaman geciktirecekse bunu - soru yazılı ise yazılı olarak, sözlü ise kürsüden - bildirir.

Bakan, kamu faydası düşüncesi ile, soruya isterse, kapalı oturumda cevap verebilir.

Bir soruya gününden önce cevap vermek de Bakanın hakkıdır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz elli dördüncü madde — Soru sahibi cevap gününde hazır bulunmazsa mesele bir defalık olmak üzere gelecek birleşime bırakılır. Gene bulunmazsa soru düşer.

Fakat sahibi isterse bir başka önerge ile yal-

nız bir defa daha aynı soruyu yenileyebilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz elli beşinci madde — İlgili bakanın cevabından sonra düşüncesini bildirmek yalnız soru sahibi milletvekilinin hakkıdır.

Ancak bu bildirme on beş dakkadana fazla süremez.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz elli altıncı madde — Bütçe tümünün görüşülmesi sırasında, yahut bir bakanlığın bütçesi görüşülürken bir milletvekili sorular hakkındaki usule bağlı olmaksızın bunlar üzerine bakanlardan istediği sorularda bulunabilir ve gerekli gördüğü açıklamaları isteyebilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Gensoru

Yüz elli yedinci madde — Bir mesele hakkında Başbakana veya Bakanlara gensoru açılmasını teklif eden bir milletvekili başkana gensoruyu gerektirecek işi açıkça gösteren bir önerge verir.

Bu önerge Kamutayda okunduktan sonra kabul edilmesi yahut retlenmesi görüşmesiz gösterme oyu ile kararlaştır.

Kendisine gensoru açılacak bakanın o gün Meclise gelmesi veya emri altındaki yüksek memurlardan birini göndermesi için başkan tarafından, o bakana, hakkında gensoru açılacak meseleyi açıkça gösteren bir çağrılık yazılır.

Yüz elli sekizinci madde — Önerge sahibi Kamutayca gensorunun günü belli edilinceye kadar önergesini geri alabilir.

Günü belli olmuşsa, bu önergenin geri alınması, Kamutayın görüşmesiz gösterme oyu ile karar vermesine bağlıdır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz elli dokuzuncu madde — Sahibi tarafından geri alınan bir gensoru önergesini başka bir milletvekili kabullenebilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz altmışıncı madde — Çağrılan bakan belli günde ya kendisi gelerek, yahut emri altındaki daire reislerinden birini yolhyarak Kamutayda meseleyi açıklar.

Ondan sonra teklifin sahibi, yahut birkaç kişi iseler önce ilk imzanın sahibi ve onun ardından ötekiler, yana ve karşı söz söyleyebilirler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz altmış birinci madde — Bakan tarafından yapılan açıklama ve milletvekillerince karışık olarak söylenen sözlerden sonra bir önerge verilmezse başkan gündeme geçer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz altmış ikinci madde — Gensoru görüşmelerinin yeterliği ile gündeme geçmesi hakkındaki önergeler öncelikle oya konur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz altmış üçüncü madde — Sadece gündeme geçilmesi kabul olunmazsa gerekçeli önergelere sıra gelir.

Bunların bir komisyona havale edilmeleri kararlaştırılmazsa önce Hükümetin yeğlediği önerge açık oya konur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz altmış dördüncü madde — Gerekçeli bir önergeye bir fıkra eklenmesi hakkında yapılacak teklifin her halde önergenin oya konmasından önce yazılması ve Kamutaya sunulması gerektir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz altmış beşinci madde — Komisyona havale olunmuş önergeler hakkındaki komisyon raporları ivedili işler usulüne uyularak görüşülür.

Komisyon raporu retlenirse gerekçeli önergeler başkanlığa sunulma sırasıyla okunarak oylanır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Yüz altmış altıncı madde — Bir gensoruya, görüşüleceği gün üzerinden üç birleşim geçtikten,

yahut görüşülmesine başlandıktan sonra başka bir gensoru katılamaz.

Bütçe görüşmeleri arasına hiçbir gensoru sokulamaz.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz altmış yedinci madde — Bir gensoruya başka gensorular katılırsa her gensoru önergesinde ilk imzası olan, yahut o bulunmazsa, imza edenlerden bir başkası dinlenmedikçe görüşmenin yeterliği istenemez.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz altmış sekizinci madde — Milletvekilleri gensorunun sonucu ile ilişkin önergeler verebilirler.

Bu önergeler açık oya konur.

On beş milletvekili tarafından istenirse, gizli oya da başvurulur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ON ALTINCI BÖLÜM

Meclis soruşturması

Yüz altmış dokuzuncu madde — Hükümete açılan bir gensorunun, yahut bütçenin görüşülmesi sırasında veya sonunda, yahut doğrudan doğruya Anayasa'nın 46 ncı maddesinin 1 ve 2 nci fıkralarında gösterildiği üzere Hükümetin genel siyasetinden ve bakanlıkların yerine getirmek ve yürütmekle ödevli oldukları görevlerden dolayı, bakanlardan birinin veya bakanlar kurulunun cezalı, yahut akçalı sorumu gerektiren eylemlerde bulunduklarından bahsedilerek soruşturma yapılması istenirse, başkana bir önerge verilmek gerektir.

Bu önerge başkan tarafından Kamutaya sunulur. İlgili bakana, yahut bakanlara da haber verilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz yetmişinci madde — Adalet makamlarınca bir işin kovuşturulması sırasında, bakanlardan birinin görevinden doğan bir işten dolayı görev bakımından verilen bir kararla Meclise başvurulursa Kamutay bu işte Meclis soruşturması gerekip gerekmediğini anlamak için önce

beş kişilik bir komisyon kurar. Kamutaya bu komisyonun raporu sunulur.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz yetmiş birinci madde — İlgili bakan ile önergeyi veren veya verenler, yahut raporu yazan komisyon dinlendikten sonra önergenin, yahut raporun dikkate alınması gerekip gerekmediğini Kamutay görüşüp gösterme oyu ile karar verir.

İlgili bakan o sırada milletvekili değilse Meclis bir önel gösterip onun yalnız yazılı savunmasını almağa karar verir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz yetmiş ikinci madde — Kamutay soruşturmaya girişilmesini ya Anayasa komisyonu ile Adalet Komisyonundan kurulmuş Karma Komisyona, yahut beşten on beşe kadar üyesi bulunabilecek özel bir Soruşturma Komisyonuna havale eder.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz yetmiş üçüncü madde — Soruşturma ile ödevli komisyon, Hükümetin bütün araçlarından faydalanabileceği gibi istediği kâğıtlara ve belgelere de elkoyar.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz yetmiş dördüncü madde — Kamutay kararında, soruşturma ile ödevli komisyonun görevini ne kadar zamanda bitireceği, gerekirse başka yerlere de gidip gitmeyeceği gösterilir.

Bu komisyon Bakanları sorgulayabileceği gibi dışarıdan da herkesi tanık, yahut bilirkişi olarak dinlemeğe yetkilidir.

Çağrılan tanıklar gelmek zorundadırlar. gelmezlerse haklarında ceza yargılama usulündeki hükümler uygulanır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz yetmiş beşinci madde — Bir gensoru üzerine soruşturmaya girişilmişse soruşturma ile ödevli komisyon bir sonuca varıncaya kadar o iş hakkında yeniden bir gensoru önergesi verilemez.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz yetmiş altıncı madde — Komisyonun son raporu cezalı ve akçalı sorunu gerektiriyorsa soruşturma kâğıtları, Anayasanın 67 nci maddesi gereğince Meclis kararıyla kurulacak Yüce Divana en çok on beş gün içinde verilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz yetmiş yedinci madde — Meclis, bir iş hakkında doğrudan doğruya, bilgilenmek isterse bir soruşturma komisyonu kurar, yahut Meclis komisyonlarından birini bu işle ödevler.

Bu gibi soruşturmalara girilmesini ya Milletvekilleri, yahut komisyon teklif edebilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Milletvekilliği dokunulmazlığının kaldırılması

Yüz yetmiş sekizinci madde — Bir Milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılması hakkındaki istemler, mahkemeden Adalet Bakanlığına bildirilir.

Adalet Bakanlığı, gerekçeli bir tezkere ile ve Başbakanlık yolu ile o istemi Meclis Başkanlığına gönderir.

Başkan o istemi, Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonundan kurulmuş Karma Komisyona havale eder.

Komisyon başkanı, adçekme ile beş üyeli bir hazırlama komisyonu ayırır.

Bu hazırlama komisyonu kendine gizli oyla bir başkan, sözcülük edecek bir de kâtip seçer.

Komisyon bütün kâğıtları inceleyip o milletvekilini dinler. Komisyon tanık dinleyemez.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz yetmiş dokuzuncu madde — Hazırlama Komisyonu ile Karma Komisyon, bir dokunulmazlığın kaldırılması için kendilerine havale olunan kâğıtları en çok bir ayda sonuçlarlar.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz sekseninci madde — Bir milletvekiline, Anayasanın on ikinci ve yirmi yedinci maddelerinde söylenen yasak eylemlerden biri isnatlanır, Hazırlama komisyonu da incelemeler sonunda buna kanarsa, milletvekilliği dokunul-

mazlığının kaldırılması gereğine kanıtlı bir rapor hazırlayarak karma komisyona sunar.

O milletvekiline isnatlanan yasak eylem, birinci fıkrada yazılı maddelerdeki çeşitlerden değilse hazırlama komisyonu, kovuşturma ile yargılamanın dönem sonuna bırakılması hakkında bir rapor hazırlayarak Karma komisyona sunar.

Karma komisyon bu iş üzerinde ikinci bir karar verir.

O milletvekili isterse hazırlama komisyonunda, Karma komisyonda ve Kamutay'da kendini savunur, yahut bir arkadaşına savundurur.

Kamutay bu işte kararını verir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz seksen birinci madde — Dokunulmazlığın kaldırılması için bir milletvekilinin kendisi istemesi yetmez.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz seksen ikinci madde — Başka türlü bir karar olmadıkça, dokunulmazlığın kaldırılması hakkındaki görüşme açık olur.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Disiplin cezaları

Yüz seksen üçüncü madde — Bu tüzük gereklerinin korunması bakımından milletvekillerinin uğrayacakları cezalar üç türdür:

I - Uyarma;

II - Kınama;

III - Geçici olarak Kamutaydan çıkarma.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz seksen dördüncü madde — Uyarma cezasını gerektirecek hareketler şunlardır:

I - Söz kesmek;

II - Düzeni bozmak;

III - Kişi özlüğü ile uğraşmak.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Yüz seksen beşinci madde — Uyarma cezasını ölçümlemek ve yerine getirmek Başkanlık hakkıdır.

Uyarma cezasına uğrayan milletvekili bunu

eslemekle beraber kendini temize çıkarmak isterse, izin verilir.

İzin almaksızın söz söylediğinden dolayı uyarma cezasına uğrayan milletvekili, birleşimin, yahut oturumun sonunda söz alabilir.

Bununla beraber Başkan o milletvekiline, birleşimin, yahut oturumun sonunu beklemeden de söz verebilir.

Başkan, milletvekilinin açıklamalarını yeterli bulmazsa, uyarma cezasını geri almaz.

Kâtipler bunu kaydederler.

Bir milletvekili bir birleşimde iki defa uyarma cezasına uğrarsa bu, tutanak özetine geçirilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz seksen altıncı madde — Bir birleşimde iki defa uyarma cezasına uğrayan bir milletvekilinin birleşimin sonuna kadar söz söylemekten yasaklanması, başkanın teklifi üzerine Kamutay, görüşmesiz gösterme oyu ile kararlaştırabilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz seksen yedinci madde — Kınama cezasını gerektiren hareketler şunlardır:

I - Bir birleşimde iki defa uyarma cezasına uğramışken bunu gerektiren hareketlerden vazgeçmemek;

II - Bir ay içinde üç defa uyarma cezasına uğramak;

III - Mecliste bir gürültüye sebep olmak, yahut Meclisin işlerine katılmaktan kaçınmak için bağdaşmaya Kamutayda açıkça ve gürültü ile önyak olmak;

IV - Arkadaşlardan birine ve yahut birkaçına hakarette veya sözle tehditte bulunmak.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz seksen sekizinci madde — Meclisten geçici olarak çıkarma cezasını gerektiren hareketler şunlardır:

I - Kınama cezasına uğradıktan sonra da gene o cezayı gerektirecek hareketlerden vazgeçmemek;

II - Bir birleşimde üç defa kınama cezasına uğramak, Cumhurbaşkanına, Meclis Başkanına, Meclis, Bakanlar Kuruluna tehditte veya hakarette bulunmak;

III - Kamutay görüşmelerinde halkı zor kul-

lanmaya, başkaldırmaya, ayaklanmaya, yahut Anayasa hükümlerine karşı koymağa kışkırtmak;

IV - Meclis yapıları yahut bağlanıkları içinde yasak bir eylemde bulunmak.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz seksen dokuzuncu madde — Kınama ve geçici olarak Meclisten çıkarma cezaları başkanın teklifi üzerine Kamutayca görüşmesiz, gösterme oyu ile kararlaştırılır.

Böyle bir cezaya uğratılması teklif edilen milletvekilinin açıklamalarda bulunmak, yahut bunu bir arkadaşına yaptırmak hakkıdır.

Kınama ve geçici olarak Kamutaydan çıkarma cezaları, tutanak özetine geçirilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz doksanıncı madde — Geçici olarak Kamutaydan çıkarma cezasına uğrayan bir milletvekili izin alıp kürsüye çıkar, açıkça af dilerse gene Kamutaya girmek hakkını kazanır.

Tekrarlayıcılar, bu haklarını yitirirler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz doksan birinci madde — Kamutaydan geçici olarak çıkarılma cezasına uğrayan milletvekili, toplanma salonundan hemen çıkmakla ödevli, ondan sonra da bir birleşimden üç birleşime kadar salona girmekten yasaklıdır.

Bu cezaya uğrayan milletvekili salondan çıkmak istemezse birleşime araverilir, Başkan o milletvekilini salondan çıkartır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

İzinlik

Yüz doksan ikinci madde — İsteği üzerine bir milletvekiline başkan, sekiz günlük izin verebilir.

Daha uzun izinler Meclis kararna bağlıdır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz doksan üçüncü madde — Sekiz günden

aşırı izin istemleri ilkin başkanlık divanınca incelenir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz doksan dördüncü madde — Başkan, izin istemlerini Meclise sunarken her biri için divanın düşüncesini de bildirir.

Meclis, görüşmesiz, gösterme oyu ile karar verir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz doksan beşinci madde — Birbiri ardınca üç birleşimde yapılan yoklamalarda, yahut açık oylamada bir milletvekilinin Meclise devam etmediği anlaşılırsa o milletvekili izinsiz sayılır.

Milletvekilinin hazır bulunmamasını haklı gösterecek sebeplerin incelenme ve ölçülmesi Başkanlık Divanının hakkıdır.

Hazır bulunmaması haklı bir özüre dayanmayan milletvekilinin adı, Resmî Gazeteye konup ilân edilir.

Bu yüzden yapılacak şikâyetler, Başkanlık Divanına sunulur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz doksan altıncı madde — İzinsiz veya işini gecirmiş milletvekillerinin gecirmiş oldukları günler için ödeneklerinden kesinti yapılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz doksan yedinci madde — Bir toplantı yılında iki aydan çok izin alana, ödeneğinin verilebilmesi Kamutay kararına bağlıdır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YİRMİNCİ BÖLÜM

Başkanlık Divanının görevleri

Yüz doksan sekizinci madde — Başkanlık Divanının görevleri şunlardır :

I - İç hizmetlerin kuruluşu ve Meclis memur ve hizmetlileri hakkında Memurlar Kanununun nasıl uygulanacağı ve o kanuna göre disiplin komisyonu kurulması hakkında danışma yoluyla fikir vermek;

II - İzin işleri;

III - Milletvekillerinden adları Resmî Gazete ile izinsiz, yahut bulunmadı diye ilân edilmiş olanların şikâyetlerini dinlemek ve çözmek;

IV - Meclis bütçesini hazırlamak;

V - Dairede değişiklik, onarma ve başka yapılar yapılmasına karar vermek.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yüz doksan dokuzuncu madde — Başkanlık Divanı üyelerinden birinin, yahut birkaçının ayrı ayrı üzerlerine aldıkları işlerden dolayı yapılacak itirazlar ve şikâyetler üzerinde Divan, bütün üyelerinin bulunduğu bir toplantıda görüşür, gereken tedbirleri kararlaştırır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüzüncü madde — Başkanlık Divanında oylarda eşitlik olursa, Başkanın iki sayılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz birinci madde — Kamutayın oylamalarında oyları ayırmak görevi kâtiplerin olmakla beraber önemli bir yanlışlık olduğu birleşim veya oturumun bitmesinden sonra anlaşılırsa, Başkan, Başkanlık Divanını toplanmağa çağırarak tutulacak yolu kararlaştırır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz ikinci madde — Kamutayda yapılmış seçimlerden çıkan iç tüzük meseleleri, Başkanlık Divanınca görüşülür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz üçüncü madde — Başkanlığın görevleri şunlardır :

I - Dışarıda Meclisi temsil etmek;

II - Tüzük hükümlerini uygulamak;

III - Görüşmeleri idare etmek;

IV - Tutanak dergisi ile tutanak özetinin hazırlanmasını gözetmek;

V - Bütün Meclis memurlarını Başkanlık Divanına danıştıktan sonra tâyin etmek, veya Memurlar Kanununa göre haklarında işlemde bulunmak ve idareci üyelerin teklifi üzerine hizmetlileri işe almak veya işten çıkarmak;

VI - Başkanlık Divanına Reislik etmek;

VII - Başkanlık Divanı kararlarının tamamiyle yürütülmesini ve uygulanmasını denetlemek ve sağlamak;

VIII - Komisyonları ve kâhmleri ~~çalıştırmak~~

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz dördüncü madde — Başkan vekillerinin görevleri, başkan bulunmadığı veya özürli olduğu zaman onun yerine geçip bütün haklarını ve yetkilerini kullanmaktır.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz beşinci madde — Kâtiplerin görevleri şunlardır:

I - Görüşmelerin tutulmasını gözetmek, tutanak özetini düzeltmek, tutanağı da, özetini de imzalamak;

II - Kamutayda kâğıtları okumak;

III - Birleşimden önce söz isteyenleri yazmak;

IV - Yoklama yapmak;

V - Oyları saymak ve ayırmak;

VI - Kapalı oturumlarda tutanak yazmak.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz altıncı madde — İdareci üyelerin görevleri şunlardır:

I - Meclis yapıları ile salonlarının, döşemeleri ile içindekilerin ve bütün eşyanın korunmasına bakmak, bunların düzenlice defterlerini tutmak;

II - Özel törenleri tertiplemek ve idare etmek;

III - Kolluk işlerini;

IV - Hizmetlilerin işlerini;

V - Giderlerin ödenmesini, gözetmek;

VI - Başkanlık Divanına danıştıktan sonra Meclis bütçesini hazırlayıp gene Başkanlık Divanına vermek;

VII - Girimlikleri dağıtmak.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz yedinci madde — İdareci üyeler, Meclisin araverme zamanlarında nöbetleşe Başkentte otururlar.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz sekizinci madde — İdareci üyeler görev ve sorumlarda ortaklırlar.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz dokuzuncu madde — Düzenliğin korunması, görüşmelerin açık ve serbest olmasının sağlanması, gerekirse polis kuvvetiyle asker müfrezesinin kullanılması işlerinde idareci üyeler. Başkanın yürütme araçlarıdır.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz onuncu madde — Milletvekilleri, Başkanlık Divanı ve idare işleri hakkında Başkana yazılı, yahut sözlü sorularda bulunabilirler.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz on birinci madde — İdareci üyeler her toplantı başında, ardalarına bir yıl içinde yaptıklarının hesabını vermekle ödevlidirler.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Kolluk işleri

İki yüz on ikinci madde — Başkan, Büyük Millet Meclisi Başkanlığı konağında oturur.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz on üçüncü madde — Başkan, Meclisin iç ve dış güvenliği için gerekli tedbirleri almakla ödevlidir.

Polis kuvvetiyle koruyucu asker müfrezesi ancak Başkanın komutası altındadır.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz on dördüncü madde — Meclise silâhlı girmek yasaktır.

Giren her kim olursa olsun Başkanlıkça Meclis yapısından dışarı çıkartılır.

BASKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz on beşinci madde — Kamutay salonu ile Komisyon odalarına Milletvekilllerinden, Meclis memur ve hizmetlilerinden, Hükümetin iş için gönderdiği memurlardan ve çağrılan uzman-

lardan başka kimsenin girmesi yasaktır.

Girenler Başkan, yahut idareci üyeler tarafından dışarı çıkartılır.

Meclis yapılarını gezip görmek isteyenlere Başkan, ancak iş zamanından başka bir saatte izin verilir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz on altıncı madde — Meclis birleşimlerinin süregince, dinleyicilerin kendilerine ayrılmış yerlerde başları açık oturmaları ve ses çıkarmaları gereklidir.

Dinleyicilerden beğenmeyi yahut beğenmemeyi gösterecek bir söz söyleyen veya harekette bulunan olursa, düzenliği koruma ödevinde olanlarca hemen dışarı çıkarılır.

Kamutay görüşmelerini bozanlar, gerekirse hemen yetkili makama teslim olunurlar.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz on yedinci madde — Meclis yapıları yahut bağlanıkları içinde, Milletvekili olmayan bir kimse suç işler ve o suç da savcılığın kendiliğinden kovuşturmasına yapamayacağı eylemlerden olursa Başkanlık, suçluyu dışarı çıkartır.

Suç, savcılığa kendiliğinden kovuşturma yapılabilecek eylemlerden ise Başkanlık suçluyu adalet makamlarına teslim eder. Bu yerlerde bir Milletvekili cinayetten suçüstü yakalanırsa başkan, idareci üyeler eliyle, suçlunun Meclis yapısı dışına çıkmasını önleyecek tedbirleri alır ve savcıyı çağırıp kovuşturmaya girişilmesi gerektiğini bildirerek suçluyu ona verir.

İşlenen suç, suçüstü cinayetten başka, fakat doğrudan doğruya savcılığın kovuşturmasını gerektiren bir eylem ise, Başkanlık, idareci üyeler eliyle gereken ilk soruşturmaları yaptırır, soruşturma kâğıtlarını Adalet makamlarına verir.

Adalet makamları o suçun Milletvekilliği dokunulmazlığının kaldırılmasını gerektiren suçlardan olduğunu ölçümlese Başbakanlık yolu ile göndereceği istem kâğıdı Kamutaya sunulur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Meclisin iç hizmetleri

İki yüz on sekizinci madde — Meclisin iç

hizmetlerine:

I. - Genel kâtiplik;

II. - Genel kâtipliğe bağlı komisyon kâtiplerini de kapsayan kanunlar, tutanak, kâğıt işleri, Basımevi Müdürlükleri;

III. - İdareci üyelerle bağlı saymanlık ve daire müdürlükleri ile saymanlığa bağlı Veznecilik;

IV. - Komisyonlarına bağlı Bütçe Komisyonu kalem müdürü ile Kitaplık müdürlüğü;

Taraflarından bakılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz on dokuzuncu madde — Meclisin tümü ile bulunmayacağı törenlerde Başkanlık Divanı Meclis adına hazır bulunur.

Meclis adına bir heyet gönderilecekse üyelerin sayısı Meclis tarafından kararlaştırılır ve bu üyeler adçekme ile ayrılır.

Bu heyette Başkanvekillerinden, kâtiplerden ve idareci üyelerden birer kişi bulunmak şarttır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz yirminci madde — Kamutayda bakanlar adına söz söylemek için gönderilecek birinci sınıf daire reisleri her iş, yahut bir iş için demekte bulunmaya bakanlarca izinli kılmadıklarını gösteren, Başkanlığa yazılmış bir tezkere getireceklerdir.

Bu tezkere, görüşmeden önce Başkanlığa verilir.

Başkan, gelen kimsenin hangi bakanlık adına söz söyleyeceğini Kamutaya bildirir.

Sayıstay Başkanı ile ikinci başkanları, gerçinde Mecliste açıkamalarda bulunabilirler.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz yirmi birinci madde — Türkiye Büyük Millet Meclisi iç idaresi yönetmeliği Başkanlık Divanınca kaleme alınacak, tutanak dergilerinin hazırlanması, Meclisin iç idaresi, memur ve hizmetlerinin görevleri, işe alınışları, yükselmeleri ve işten ayrılmaları hakkındaki usuller o yönetmelikle gösterilecektir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki yüz yirmi ikinci madde — Yürütme işleri hakkında milletvekilleri Kamutaya dilek

önergesi veremezler.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

YIRMI ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kitaplık

İki yüz yirmi üçüncü madde — Kitaplık Komisyonu üyelerinden biri kitaplığı gözetim altında bulundurur.

Bu gözetim sonucunu bildiren rapor her yıl basılarak üyelere dağıtılır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

İki yüz yirmi dördüncü madde — Kitaplık Komisyonuna kâtiplik eden Kitaplık Müdürünün komisyonda danışma oyu alınır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

İki yüz yirmi beşinci madde — Kitap, gazete, dergi, harita ve bu çeşit şeylerden hangilerinin satın alınacağını komisyon kararlaştırır.

Her milletvekili de satın alma hakkında teklifte bulunabilirse de bu teklifleri dikkate alıp almamak komisyonun hakkıdır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

İki yüz yirmi altıncı madde — Müdür, kitaplık eldesinin düzenlice defterini tutmakla ödevlidir ve bundan sorumludur.

Kitaplığın açık olduğu saatlerde ya müdürün, yahut yardımcısının orada bulunması şarttır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

İki yüz yirmi yedinci madde — Kitaplardan hangilerinin kitaplıktan çıkarılamayacağını ve hangilerinin milletvekillerine eğreti verilebileceğini komisyon kararlaştırır.

Alındısı verilmeden hiçbir kitap kitaplıktan çıkarılamaz.

Komisyonlar diledikleri kitapları incelemek için alabilirlerse de komisyon odalarından dışarıya çıkaramazlar.

Milletvekillerinin eğreti aldıkları kitapları en çok bir ayda geri vermeleri şarttır.

Bir ay içinde geri getirilmeyen kitapları müdür bir tezkere ile ister. İstendikten sonra bir

hafta içinde geri verilmeyen kitaplar, alan milletvekillerine ödetilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

YIRMI DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Milletvekilliği belge ve belgileri

İki yüz yirmi sekizinci madde — Meclise katıldıkları gün yeni üyelere Genel kâtiplikten bir olumluk kâğıdı örneği verilir.

Komisyon seçimlerine yardımcı olacak cetvel-lerin hazırlanabilmesi için bu kâğıt ertesi güne kadar doldurulup Genel Kâtipliğe geri verilir.

Bu kâğıtta şunlar bulunur :

I - Milletvekilinin adı ve soyadı;

II - Babası ile anasının adları;

III - Doğduğu, oturduğu yer ve doğum tarihi;

IV - Öğrenimi, bildiği diller, varsa uzmanlığı, eserleri, ilim rütbeleri;

V - Mesleği ve işgücü;

VI - Yolluklara esas olmak üzere evli olup olmadığı, varsa çocukları.

Tekrar seçilmiş milletvekilleri bu kâğıdı yeniden doldurmasalar da olur. Ancak geçen dönem içinde yeniden olanları eski kâğıda ek olarak yazmalıdırlar.

Bu kâğıtta, milletvekilinin durumunda olabilecek değişiklikleri göstermek için bir bölme bulunacaktır.

Her değişiklikte milletvekili bunu olumluk kâğıdına hemen geçirtir. ve dönem sonunda kendisine bunun onanmış bir örneği verilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

İki yüz yirmi dokuzuncu madde — Milletvekilliği kabul edilen kimsenin, aslında iki eşyazı olarak yapılmış bulunan seçim tutanaklarından biri, kabul tarihi de atılarak ve Meclisin büyük mühürü ile mühürlenerek kendisine verilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

İki yüz otuzuncu madde — Her milletvekili-ne dönem sonunda, milletvekilliği ettiği süreyi ve bu süre içinde aldığı ödenekler ile verdiği vergileri ve emeklilik kesenekleri tutarını gösterir bir tutanak verilir.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ...
Kabul edilmiştir.

İki yüz otuz birinci madde — Her milletvekiline üzerinde fotoğrafı bulunan ve seçim görevi ile dönemi yazılı, Meclis Başkanı tarafından imzalanmış bir kimlik cüzdanı verilir.

Milletvekilleri, şekli Başkanlık Divanınca kararlaştırılmış bir güleük taşıyabilirler.

Törenlerde kullanılacak milletvekilliği belgisi, kenarlarında birer ak çizgi olan ve üzerinde « Türkiye Büyük Millet Meclisi » sözleri kazınmış madenden bir plâk bulunan kırmızı bir kor delâ ucuna asırlı mineli bir ay ile yıldızdır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

YIRMI BEŞİNCİ BÖLÜM

Bu tüzüğün dayanakları

İki yüz otuz ikinci madde — Bu Tüzüğün değiştirilmesi, bir, yahut daha çok maddesinin kaldırılması, bu Tüzüğe bir, yahut daha çok madde eklenmesi için yapılacak teklifler önce Anayasa Komisyonunda incelenir, sonra kanun görüşmeleri usulüne uyularak Mecliste görüşülüp sonuçlanır.

Bu işte yalnız bir görüşme yeter.

Bu tüzük ile bundan sonra yapılacak değişiklikleri Anayasa'nın 35 nci maddesinde gösterilen şekilde ilâna bağlı değildir.

Bundan sonra yapılacak değişiklikler Meclisçe kabul edilir edilmez, yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

İki yüz otuz üçüncü madde — Bu Tüzük maddelerinin yorumu, kanunların yorumlanması usulünce olur.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

İki yüz otuz dördüncü madde — 2 Mayıs 1927 tarihli Dahili nizamname kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

İki yüz otuz beşinci madde — Bu Tüzük kabulünden başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

İki yüz otuz altıncı madde — Bu Tüzük Türkiye büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçtüzüğün tümünü oyunza sunuyorum: Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

2. — *İdareci üyeler Kurulunun, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı kanuna bağlı cetvelin Cumhurbaşkanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 4006 sayılı kanunun değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Bütçe Encümeni mazbatası (2/60) [1]*

BAŞKAN — Tümü hakkında mutalâa var mı? Maddeye geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı kuruluşunda değişiklik yapan 4006 sayılı kanuna bağlı kanunun değiştirilmesi hakkında kanun

MADDE 1. — 28 . VI . 1944 tarihli ve 4006 sayılı kanuna bağlı Cumhurbaşkanlığı kuruluş kadrosu kaldırılmış ve bunun yerine bu kanuna bağlı kadro konulmuştur.

BAŞKAN — Mutalâa var mı?

Maddeyi cetvelle birlikte oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Büyük Millet Meclisi yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarımın birinci görüşülmesi bitmiştir.

3. — *Gümüşane Milletvekili Recai Güreli'nin, Köy Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde ilâvesine dair kanun teklifi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (2/18) [1]*

İÇİŞLERİ KOMOSYONU SÖZCÜSÜ E. ERGİN (Mardin) — Şimdi kabul buyrulan İçtüzük, kabulü anından itibaren yürürlüğe girmiş olmasına göre İçişler Komisyonunuzun hazırlamış olduğu, köy kanunundaki değişmeler hakkındaki tasarı üzerinde bir çok değişme yapılması gerekiyor.

Bunun için tasarının İçişler Komisyonuna geri verilmesini dilerim.

BAŞKAN — Tasarımın geri verilmesi hakkındaki bu teklifi yüksek oyunza sunuyorum.

E. ORAN (İzmir) — Tasarımın hukukî ve

[1] 73 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

[1] 70 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.